
Spis treści

Wstęp	17
ROZDZIAŁ 1	
Istota i funkcje systemu finansowego	17
<i>(Adam Dmowski)</i>	
1.1. Organizacja i funkcje systemu finansowego	17
1.1.1. Funkcje systemu finansowego w gospodarce	20
1.1.2. Rola instytucji finansowych w gospodarce	25
1.1.3. Segmenty rynku finansowego	29
1.2. Główne fazy rozwoju gospodarki rynkowej i rynku finansowego	31
1.3. Rekonstrukcja sektora finansowego w Polsce od 1989 roku	38
1.3.1. Odbudowa systemu finansowego w początkowej fazie transformacji polskiej gospodarki	38
1.3.2. Specyfika procesu transformacji polskiej gospodarki	40
1.3.3. Istota przemian strukturalnych systemu finansowego w Polsce	44
1.4. Analiza odbudowy i rozwoju sektora finansowego w Polsce	46
1.5. Narodowy Bank Polski – centralny organ systemu finansowego	47
1.5.1. Główne obszary działalności banku centralnego w Polsce	47
1.5.2. Funkcje Narodowego Banku Polskiego	48
1.5.3. Bieżące cele realizacyjne banku centralnego w Polsce	52
1.5.4. Organy Narodowego Banku Polskiego	53
ROZDZIAŁ 2	
Rynek pieniądza	54
<i>(Adam Dmowski)</i>	
2.1. Stopy procentowe i obliczanie wartości pieniądza w czasie	54
2.1.1. Funkcje pieniądza	54
2.1.2. Formy pieniądza	55
2.1.3. Płynność, dochód i ryzyko instrumentów finansowych	56
2.1.4. Inflacja, jej przyczyny i rodzaje	58
2.1.5. Stopy procentowe na rynku finansowym	61
2.1.6. Podstawowa formuła obliczania wartości pieniądza	62
2.1.7. Determinanty decyzji inwestycyjnych	65
2.2. Istota i funkcje rynku pieniądza	67

2.2.1. Rynek pieniężny – istota i segmenty organizacyjne	71
2.2.2. Rynek pieniężny jako źródło finansowania bieżącej płynności	74
2.3. Instrumenty wierzytelnościowe rynku pieniężnego	75
2.3.1. Rodzaje instrumentów rynku pieniężnego	75
2.3.2. Depozyty i lokaty bankowe	79
2.3.3. Bony skarbowe emitowane przez Skarb Państwa	81
2.3.4. Korporacyjne papiery dłużne	86

ROZDZIAŁ 3

Rynek kapitału

(Adam Dmowski)

3.1. Istota i funkcje rynku kapitału	90
3.1.1. Rola rynku kapitałowego w polskiej gospodarce	93
3.1.2. Organizacja obrotu giełdowego na rynku kapitałowym	94
3.2. Struktura i znaczenie rynku kapitałowego w polskiej gospodarce	96
3.2.1. Instytucje i segmenty rynku kapitałowego	96
3.2.2. Podmioty organizacyjne rynku papierów wartościowych	99
3.2.3. Rodzaje ryzyka funkcjonujące na rynku kapitałowym	101
3.2.4. Zasady funkcjonowania rynku papierów wartościowych w Polsce	104
3.2.5. Rynek obligacji w Polsce	106
3.3. Instrumenty finansowe rynku kapitałowego i giełdowego	109
3.3.1. Instrumenty finansowe rynku kapitałowego w Polsce	109
3.3.2. Akcje – papiery wartościowe własnościowo-wierzytelnościowe	109
3.3.3. Obligacje – wierzytelnościowe instrumenty finansowe rynku kapitałowego	113
3.3.4. Obligacje przedsiębiorstw i znaczenie ratingów	118
3.3.5. Podstawowe rodzaje pochodnych instrumentów finansowych notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie	121
3.3.5.1. Kontrakty terminowe	122
3.3.5.2. Jednostki indeksowe	123
3.3.5.3. Opcje	123
3.3.5.4. Warranty	125
3.4. Uwarunkowania decyzji inwestycyjnych	126

ROZDZIAŁ 4

Rynek walutowy

(Adam Dmowski)

4.1. Istota rynku walutowego	129
4.1.1. Pojęcie rynku walutowego	129
4.1.2. Waluty międzynarodowe	131
4.1.3. Kursy walutowe	134
4.2. Historia rynku walutowego	137
4.2.1. Historia rynku walutowego w ujęciu globalnym	137
4.2.2. Historia rynku walutowego w Polsce	145
4.3. Uczestnicy rynków walutowych	146
4.3.1. Uczestnicy globalnych rynków walutowych	146
4.3.2. Uczestnicy rynku walutowego w Polsce	148
4.4. Instrumenty finansowe na rynku walutowym Forex	149

4.4.1. <i>Spot</i>	149
4.4.2. Kontrakty terminowe	150
4.4.3. Dźwignia finansowa	150
4.4.4. Opcje	151
4.4.5. Swapy	153
4.5. Transakcje finansowe na rynku walutowym <i>Forex</i>	154
4.5.1. Inwestowanie na rynku walutowym <i>Forex</i>	154
4.5.2. Rekomendowane pary walutowe	155
4.5.3. Dywersyfikacja	156
4.5.4. Rodzaje zleceń	158

ROZDZIAŁ 5

Instrumenty pochodne na rynkach finansowych 160

(Adam Dmowski)

5.1. Funkcjonowanie instrumentów pochodnych na rynkach kapitałowych	160
5.2. Kontrakty <i>forward</i>	162
5.2.1. Definicja, istota i cechy kontraktów <i>forward</i>	162
5.2.2. <i>Forward</i> towarowy	163
5.2.3. <i>Forward</i> walutowy	164
5.2.4. <i>Forward</i> na papiery dłużne	164
5.2.5. <i>Forward</i> na akcje i indeksy	165
5.2.6. Kontrakty typu <i>Forward Rate Agreement</i>	167
5.3. Kontrakty <i>swap</i>	169
5.3.1. Definicja, istota i cechy kontraktów <i>swap</i>	169
5.3.2. Rynek kontraktów <i>swap</i>	170
5.3.3. Rodzaje i przykłady <i>swapów</i>	172
5.3.3.1. <i>Swap</i> procentowy (<i>interest rate swap</i>)	172
5.3.3.2. Kapitałowy <i>swap</i> walutowy (<i>currency swap</i>)	174
5.3.3.3. <i>Swap</i> towarowy (<i>commodity swap</i>)	175
5.4. Kontrakty terminowe (<i>futures</i>)	176
5.4.1. Definicja, istota i cechy kontraktów <i>futures</i>	176
5.4.2. Kontrakty terminowe towarowe i wystawiane na instrumenty finansowe	182
5.4.3. Obrót kontraktami <i>futures</i>	185
5.4.3.1. Cena rozliczeniowa	185
5.4.3.2. Cena bazowa	185
5.4.3.3. Krótka i długa pozycja	186
5.4.3.4. Depozyt zabezpieczający	187
5.4.3.5. Rozliczenie	190
5.4.3.6. Izba rozliczeniowa	190
5.4.4. Kontrakty <i>futures</i> na GPW w Warszawie	191
5.5. Opcje	192
5.5.1. Definicja, istota i cechy opcji	192
5.5.2. Rodzaje i przykłady opcji	195
5.5.2.1. Opcja kupna i sprzedaży	195
5.5.2.2. Opcje na indeks WIG20 na GPW w Warszawie	197
5.5.2.3. Opcje egzotyczne	199
5.5.2.4. Warranty	204
5.5.3. Rodzaje ryzyka inwestowania w opcje i inne kontrakty terminowe	205
5.5.4. Zabezpieczenia portfela przy użyciu opcji	207

ROZDZIAŁ 6**Rozwój europejskiego systemu finansowego** 211*(Dariusz Prokopowicz)*

- 6.1. Procesy internacjonalizacji i liberalizacji systemów finansowych 211
- 6.2. Integracja i homogenizacja dominujących systemów finansowych 214
- 6.3. Bank Światowy i Międzynarodowy Fundusz Walutowy 216
- 6.4. Europejski Bank Centralny 219
- 6.5. Zmiany w funkcjonowaniu systemów bankowych po przystąpieniu do Unii Europejskiej 221
- 6.6. Unia Gospodarcza i Walutowa 223
 - 6.6.1. Rozwój idei europejskiej integracji gospodarczej i walutowej 223
 - 6.6.2. Geneza Unii Gospodarczej i Walutowej 230
 - 6.6.3. Europejski system walutowy 234
- 6.7. Formalny proces wchodzenia do strefy euro 236
 - 6.7.1. Etapy i efekty gospodarcze jego wprowadzenia 236
 - 6.7.2. Makroekonomiczna analiza korzyści i kosztów wprowadzenia euro w Polsce 238

ROZDZIAŁ 7**Konsolidacja w systemach finansowych** 243*(Dariusz Prokopowicz)*

- 7.1. Tendencje konsolidacyjne w skali globalnej 243
- 7.2. Rozwój korporacji transnarodowych 244
- 7.3. Nasilenie procesów prywatyzacji przedsiębiorstw 253
- 7.4. Procesy konsolidacyjne w sektorze finansowym 254
- 7.5. Nasilenie procesów konsolidacji w systemach bankowych 255
- 7.6. Procesy konsolidacyjne instytucji finansowych polskiego, czeskiego i węgierskiego systemu bankowego 257
- 7.7. Rola zagranicznych instytucji finansowych w procesach konsolidacji polskiej bankowości 259
- 7.8. Procesy konsolidacyjne i zmiany własnościowe w polskim sektorze bankowym 264
- 7.9. Znaczenie koncentracji kapitałowej banków 267

ROZDZIAŁ 8**Globalizacja systemów finansowych** 270*(Dariusz Prokopowicz)*

- 8.1. Źródła i charakter współczesnej globalizacji 270
- 8.2. Określenie i znaczenie współcześnie przebiegających procesów globalizacji 275
- 8.3. Współczesne procesy globalizacyjne a próba ich obiektywnego opisu 279
- 8.4. Przepływy bezpośrednich inwestycji zagranicznych 282
- 8.5. Specyfika globalizacji współczesnej bankowości 285
- 8.6. Procesy integracyjne organów nadzoru bankowego 287
- 8.7. Dezintermediacja banków efektem globalizacji 291
- 8.8. Globalizacja ekonomiczna w polskim systemie finansowym 295
- 8.9. Bankowość globalna i Polska 297
- 8.10. Próba oceny procesu globalizacji ekonomicznej 299
 - 8.10.1. Pozytywne aspekty dokonującej się obecnie globalizacji ekonomicznej 299
 - 8.10.2. Potencjalne zagrożenia wynikające z procesu globalizacji ekonomicznej 301

ROZDZIAŁ 9**Wpływ obecnego globalnego kryzysu gospodarczego na rozwój rynku finansowego w Polsce 304***(Dariusz Prokopowicz)*

- 9.1. Polska składową globalnej gospodarki 304
- 9.2. Wahania cykliczne i ich transgraniczny charakter 309
- 9.3. Ożywienie gospodarcze lat 1993–2007 310
- 9.4. Warren Buffett oraz czynniki obiektywne i subiektywne w analizach inwestycyjnych 311
- 9.5. Hossa na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie 313
- 9.6. Wpływ globalnego kryzysu rynków finansowych na koniunkturę polskiej gospodarki 314

ROZDZIAŁ 10**Rozwój technik elektronicznych płatności w finansach i bankowości 321***(Dariusz Prokopowicz)*

- 10.1. Rozwój technologii teleinformatycznej w finansach i bankowości 321
- 10.2. Rozwój bankowości elektronicznej w Polsce i w świecie 324
 - 10.2.1. Pierwsze instalacje bankowości elektronicznej 326
 - 10.2.2. Marketing bankowy w internecie 328
 - 10.2.3. *Internet banking* – korzyści dla banku 334
 - 10.2.4. Korzyści i zagrożenia odnośnie rozwoju bankowości elektronicznej 338
 - 10.2.5. Rodzaje systemów elektronicznej bankowości 340
- 10.3. Zagrożenia i bezpieczeństwo w rozwoju bankowości elektronicznej 341
 - 10.3.1. Przestępstwa finansowe w internecie 342
 - 10.3.2. Zabezpieczenie informacji przed ich kradzieżą 346
- 10.4. Rozwój rynku kart płatniczych w Polsce i w świecie oraz ich znaczenie w ofercie banków 350
 - 10.4.1. Uwarunkowania rozwoju rynku kart płatniczych 350
 - 10.4.2. Rozwój rynku kart płatniczych w Polsce 353
 - 10.4.3. Rodzaje kart płatniczych 358
 - 10.4.4. Nowa technologia kart płatniczych – karta chip 361

Wykaz zastosowanych pojęć i akronimów 365**Bibliografia 381**